

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-845

16.11.2020

If Skadeforsikring NUF

Lystbåt/fiskebåt

Synkeskade – erstatningsoppgjør – vilkårstolkning.

Sikrede har kaskoforsikring i selskapet. I februar 2019 sank båten til sikrede mens den lå fortøyd. Selskapets takstmann la til grunn at skaden skyldtes snøtyngde. Selskapet avsto derfor krav om dekning. Sikrede innhentet en egen takstrapport som konkluderte med at skaden skyldtes manglende sjødyktighet. Selskapet rekvirerte en annen takstmann for å besiktige skaden, men fant ikke at synkeskaden hadde andre årsaker enn snøtyngde. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig da unntaket for snøtyngde kom til anvendelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for synkeskade på båt.

Sikrede har kaskoforsikring for sin båt med følgende dekning:

3.2.3 Kaskoforsikring

som gjelder skade som er nevnt under pkt 3.2.2 og dessuten

- skade som er en følge av at fartøyet har vært utsatt for sammenstøt, kantring, synking, riggbrudd og dessuten for skade som følge av annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

4.2 Forsikringen omfatter heller ikke erstatning for

(...)

4.2.3

skade som skyldes eller er en følge av nedbør, snø- og istyngde, frost og issprengning, eller berøring med is.

I februar 2019 oppdaget sikrede at båten var sunket under fortøyning.

Selskapet engasjerte takstmann A for å vurdere skaden. Takstmann As rapport av 14.2.19 sier:

(...) helt klart stor tyngde på skroget i form av is og snø som har trykket båten lavere i vannet og sjøvann har deretter trengt inn ved selvlensinger mot sin hensikt slik at båten fyller seg gradvis og forliser.

Selskapet konkluderte på bakgrunn av rapporten med at årsaken til skaden var snøtyngde og avsto krav om dekning med henvisning til vilkårene pkt. 4.2.3.

Sikrede kontaktet deretter takstmann B, som i rapport datert 30.5.19 har følgende vurdering av skadeårsaken:

(...) Jeg mener denne skaden har sin hovedårsak i båtens manglende sjødyktighet, som igjen skyldes svært lavt fribord, samt mangelfull tilkobling til den automatiske lensepumpen. Det er helt klar årsakssammenheng mellom oppstått skade og manglende sjødyktighet, men jeg mener at eier, som ansvarlig for båten, er langt mindre enn "lite å legge til last" for det som har skjedd. Jeg mener således at denne skaden bør dekkes fullt ut av tegnet kaskoforsikring (med fradrag av avtalt EA).

Takstmann A var uenig i denne uttalelsen og redegjorde nærmere for sin vurdering i e-post til selskapet den 31.5.19.

Sikrede kontaktet selskapet den 24.6.19 og ba selskapet revurdere saken i lys av rapporten fra takstmann B.

Selskapet engasjerte deretter takstmann C for å vurdere skaden. I et notat av 28.8.19 oppsummer C hva han mener er årsaken til at båten sank:

(...) Etter takstmannens oppfatning er båten sjødyktig og produsert ihht krav og godkjenninger men som alle andre marginal konstruerte båter må ha større grad av tilsyn og vedlikehold men fortsatt sjødyktig.

Begrepet med "evig tid" er definitivt med modifikasjoner, men det er kjent at de aller fleste båten som er produsert marginalt med henblikk på selvlensende, er i faresonen når elektrisk automatpumpe stopper.

Etter undertegneds vurdering er skadeårsak "synking i fortøyninger", og årsak til årsaken er "snølast" og videre årsak til årsaken til årsaken en kombinasjon mellom høyer last og sviktende selvlensing og til slutt sviktende lensepumpe som mest sannsynlig har havarert etter at synking var et faktum.

Selskapet svarte sikrede i e-post av 29.8.19 og ba sikrede redegjøre nærmere for hvilke forslag sikrede hadde til løsning av saken.

Sikrede gjentar i brev av 29.8.10 at han mener selskapet er ansvarlig for skaden.

Selskapet opprettholdt sitt avslag i e-post til sikrede den 3.9.19.

Sikrede påklaget avslaget 13.11.19 og anførte at hovedårsaken til synkingen var usjødyktighet, og at unntaket for snø/is ikke kom til anvendelse.

Selskapet sendte endelig avslag til sikrede den 3.12.19.

Sikrede kommentert selskapets tilsvare i brev av 2.4.20 vedlagt et notat fra takstmann B med kommentarer til selskapets siste brev og bilder mottatt fra hevingen av båten.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at den er omfattet av forsikringen i henhold til vilkårene pkt. 3.2.3. Selskapet har ikke sannsynliggjort at unntaket i pkt. 4.2.3 kommer til anvendelse. Unntaket kan ikke anvendes fordi hovedårsaken til skaden var at båten ikke var sjødyktig pga. mangelfull pakning på dørluke, mangelfull pakning på lenseluke, lavt fribord og påvist mangelfull skjøting av strømtilførsel til den automatiske lensepumpa. Det er påvist/dokumentert fra sikredes side at det er sammensatte årsaker til at båten sank. Selskapet har ikke sannsynliggjort at hovedårsaken til synkingen er snø. Eventuell uklarhet skal gå ut over selskapet.

Sikrede anfører at selskapet må dekke omkostninger til advokat og takstmann. I tillegg kommer renter iht. fal.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skaden skyldes snøtyngde slik at unntaket i vilkårene pkt. 4.2.3 kommer til anvendelse. Videre anfører selskapet at båten holder seg flytende uten noen form for vanninntrenging når denne snøtyngden ikke er der, og henviser til uttalelse fra selskapet som hevet båten. Det er etter selskapets syn heller ikke sannsynliggjort at den elektriske pumpen ikke virket før båten sank. Eventuelle mangelfulle pakninger m.v. vil ikke ha noen betydning så lenge den automatiske lensepumpen fungerer.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for synkeskaden.

Sikredes forsikring omfatter skade som følge av "synking". Dekningen gjelder uavhengig av årsaken til synkingen, og må derfor også omfatte synking pga. egenskaper ved båten såfremt det ikke dreier seg om brudd på sikkerhetsforskrifter e.l.

Sikredes forsikring har imidlertid unntak for "skade som skyldes eller er en følge av nedbør, snø- og istyngde, frost og issprengning, eller berøring med is". Formuleringen "skyldes" betyr at den unntatte årsaken må være en betingelse for skaden. Dette vil være tilfellet hvis snø- og istyngde er en nødvendig betingelse for at båten sank, altså slik at om snø/is tenkes borte, ville båten ikke synke. Ordlyden sier ikke at snø/is må være eneste årsak eller en vesentlig årsak. Men om skaden dels skyldes en årsak forsikringen omfatter og dels en unntatt årsak, foreligger samvirkende skadeårsaker. I så fall må man se på forholdet mellom årsakene.

Det er fremlagt flere takstrapporter. I rapport fra A datert 14.2.19 heter det:

(...) helt klart stor tyngde på skroget i form av is og snø som har trykket båten lavere i vannet og sjøvann har deretter trengt inn ved selvlensinger mot sin hensikt slik at båten fyller seg gradvis og forliser.

Dette tilsier helt klart at is/snø var en nødvendig betingelse for at båten sank. Rapporten gir ikke grunnlag for at det foreligger samvirkende skadeårsaker.

I rapport fra B datert 30.5.19 heter det:

(...) Jeg mener denne skaden har sin hovedårsak i båtens manglende sjødyktighet, som igjen skyldes svært lavt fribord, samt mangelfull tilkobling til den automatiske lensepumpen. Det er helt klar årsakssammenheng mellom oppstått skade og manglende sjødyktighet, men jeg mener at eier, som ansvarlig for båten, er langt mindre enn "lite å legge til last" for det som har skjedd. Jeg mener således at denne skaden bør dekkes fullt ut av tegnet kaskoforsikring (med fradrag av avtalt EA).

Bruken av ordet "hovedårsak" tilsier at usjødyktighet er én av flere årsaker til skaden. Det fremgår ikke hvilke andre årsaker som er aktuelle, men nemnda legger til grunn at usjødyktigheten i seg selv ikke er tilstrekkelig til at båten sank, og at snø/is er en medvirkende årsak.

C har følgende omtale:

(...) Etter takstmannens oppfatning er båten sjødyktig og produsert ihht krav og godkjenninger men som alle andre marginal konstruerte båter må ha større grad av tilsyn og vedlikehold men fortsatt sjødyktig.

Begrepet med "evig tid" er definitivt med modifikasjoner, men det er kjent at de aller fleste båten som er produsert marginalt med henblikk på selvlensende, er i faresonen når elektrisk automatpumpe stopper.

Etter undertegnades vurdering er skadeårsak "synking i fortøyninger", og årsak til årsaken er "snølast" og videre årsak til årsaken til årsaken en kombinasjon mellom høyer last og sviktende selvlensing og til slutt sviktende lensepumpe som mest sannsynlig har havarert etter at synking var et faktum.

B og C har motstridende takster mht. om båten var usjødyktig, og nemnda har ikke grunnlag for å ta standpunkt til dette spørsmålet. Det er mulig at egenskapene ved båten bidro til at den sank, men det er ikke enighet om forholdet mellom denne årsaken og snø/is som årsak. To av rapportene er imidlertid klare på at årsaken til synkingen var snø/is, og den tredje rapporten tilsier i det minste at snø/is var medvirkende årsak. Nemnda mener derfor det er sannsynlig at snø/is var en nødvendig betingelse for skaden. Det er uklart for nemnda i hvilken utstrekning fartøyets egenskaper har vært medvirkende årsak til skaden, men nemnda mener uansett at unntaket for snø/is må slå gjennom. Unntaket gjelder etter ordlyden uavhengig av om også andre årsaker medvirker og uavhengig av om snø/is fører til skader som i utgangspunktet er omfattet av forsikringen, her synking. Hvis unntaket ikke skulle slå gjennom ved samvirkende årsaker, ville det få liten betydning fordi det uten en dekket årsak eller skade ikke er behov for et unntak. Belastning med snø/is vil øke risikoen for at båten synker, og unntaket tilsier at selskapet ikke har tatt hensyn til denne risikoen i sin premievurdering. Sikrede har heller ingen berettiget forventning om dekning når snø/is er uttrykkelig unntatt, jf. for så vidt FinKN-2019-103, FinKN-2012-474 og Wilhelmsen, Forsikringsproduktet i skadeforsikring, Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett 2019 s. 161 på s. 172-173.

Ut fra dette er selskapet ikke ansvarlig for synkeskaden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).